

Ewelina Gierach

Interpelacje i zapytania radnych¹

Interpellations and councillors' questions

In the opinion of the author of the opinion, a communal council may include in a communal statutes issues related to interpellations and questions submitted by councillors. The provisions of the statutes in this respect may not repeat or modify the provisions of the Act on Communal Self-government, in particular the statutes of the commune may not provide for any other form of submission of these documents than a written one. There are no legal obstacles to including in the agenda of a session of the communal council an item concerning the information on the number of submitted interpellations and questions by councillors, their contents and the answers given to them.

Keywords: communal council, interpellation, councillor

Zdaniem autorki opinii rada gminy w statucie może uregulować kwestie związane z interpelacjami i zapytaniami radnych. Postanowienia statutu w tym zakresie nie mogą powtarzać ani modyfikować przepisów ustawy o samorządzie gminnym, w szczególności w statucie gminy nie można przewidzieć innej niż pisemna forma wnoszenia tych dokumentów. Brak jest przeszkód prawnych dla wprowadzenia do porządku obrad sesji rady gminy punktu, w ramach którego przewidziane jest złożenie informacji o liczbie złożonych interpelacji i zapytań radnych, ich treści oraz udzielonych na nie odpowiedziach.

Słowa kluczowe: rada gminy, interpelacja, radny

Doktor nauk prawnych, adiunkt ■
Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Wydział Prawa i Administracji,
Katedra Prawa Konstytucyjnego, WARSZAWA, POLSKA ■
ewelina.gierach@sejm.gov.pl ■ <https://orcid.org/0000-0002-2689-786X>

Przedmiot opinii

Przedmiotem opinii jest odpowiedź na następujące pytania:

- czy wprowadzenie na sesję rady gminy punktu „interpelacje i zapytania radnych”, podczas którego radni mogliby odczytywać interpelacje i zapytania, a następnie składać je u przewodniczącego rady, jest niezgodne z ustawą z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym?,
- czy umieszczenie powyższego punktu w ramach porządku obrad rady gminy jest złamaniem ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym?,
- czy jakkolwiek inna ustawa zabrania wpisania punktu „interpelacje i zapytania radnych” do porządku obrad sesji rady gminy.

¹ *Opinia prawna dotycząca interpelacji i zapytań radnych* sporządzona 25 czerwca 2019 r. na zlecenie posła niezrzeszonego; BAS-WAKiU 1032/19.

Analiza szczegółowa

W myśl art. 24 ust. 3 ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. 2019, poz. 506): *w sprawach dotyczących gminy radni mogą kierować interpelacje i zapytania do wójta*. Ustęp 4 tego przepisu zastrzega, że interpelacja: *dotyczy spraw o istotnym znaczeniu dla gminy. Interpelacja powinna zawierać krótkie przedstawienie stanu faktycznego będącego jej przedmiotem oraz wynikające z niej pytania*. Zapytania zaś: *składa się w sprawach dotyczących aktualnych problemów gminy, a także w celu uzyskania informacji o konkretnym stanie faktycznym* (art. 24 ust. 5). Interpelacje i zapytania składane są na piśmie do przewodniczącego rady, który przekazuje je niezwłocznie wójtowi. Wójt, lub osoba przez niego wyznaczona, jest zobowiązany udzielić odpowiedzi na piśmie nie później niż w terminie 14 dni od dnia otrzymania interpelacji lub zapytania (art. 24 ust. 6). Treść interpelacji i zapytań oraz udzielonych odpowiedzi podawana jest do publicznej wiadomości poprzez niezwłoczną publikację w Biuletynie Informacji Publicznej i na stronie internetowej gminy oraz w inny sposób zwyczajowo przyjęty (art. 24 ust. 7). Interpelacje, jak również zapytania poselskie stanowią uprawnienia kontrolne wobec wójta jako organu wykonawczego. Uregulowanie tych instytucji na poziomie ustawowym do niedawna było domeną wyłącznie regulacji statutowych, bowiem dokonano się na mocy przepisów ustawy z 11 stycznia 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych (Dz.U. poz. 130, ze zm.).

Zgodnie z art. 22 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym organizację wewnętrzną oraz tryb pracy organów gminy określa statut gminy. Rada gminy, ustalając statut gminy, nie jest jednak w pełni swobodna i nie ma dowolności w zakresie ustalania treści tego dokumentu. Statut bowiem, jako akt prawa miejscowego, nie może regulować materii należącej do przepisów aktów wyższego rzędu i nie może być z nimi sprzeczny. Odnosząc się do postawionych we wstępie pytań, należy zauważyć, że jakkolwiek rada gminy w statucie może uregulować kwestie związane z interpelacjami i zapytaniami radnych, postanowienia statutu w tym zakresie nie mogą powtarzać ani modyfikować przepisów ustawy o samorządzie gminnym. Mając zatem na względzie uregulowania tej ustawy, należy zaznaczyć, że jedyną dopuszczalną formą składania interpelacji jest forma pisemna, w tym także forma elektroniczna². Zatem w statucie danej gminy nie można przewidzieć innych postaci wnoszenia tych dokumentów, np. w formie ustnej do protokołu. Nie jest możliwe zarówno uzależnienie skutecznego przedłożenia interpelacji bądź zapytania od odczytania ich na sesji rady, jak też ustanowienie warunku, aby w trakcie sesji udzielane były odpowiedzi na interpelacje i zapyta-

² Zob. P. Sitniewski, *Jawność obrad organów stanowiących – nowe obowiązki samorządów*, „Informacja w Administracji Publicznej” 2019, nr 1, s. 36 i n.

nia zgłoszone na poprzednich sesjach. Takie uregulowania statutowe stanowią niedozwoloną modyfikację art. 24 ust. 6 ustawy o samorządzie gminnym, zgodnie z którym interpelacje i zapytania składane są na piśmie do przewodniczącego rady, zaś wójt, bądź osoba przez niego wyznaczona, jest zobowiązany udzielić odpowiedzi na piśmie³. Interpelacje i zapytania mogą być bowiem składane podczas sesji, jak również w okresie między sesjami. Treść interpelacji i zapytań oraz udzielonych na nie odpowiedzi objęta jest ustawowym obowiązkiem publikacji. Obowiązkowo interpelacje i zapytania upublicznia się na stronie Biuletynu Informacji Publicznej jednostki samorządu terytorialnego oraz na stronie internetowej, jeżeli taką dana jednostka prowadzi. Formą fakultatywną upublicznienia są wszelkie formy zwyczajowo przyjęte. Publikacja ma następować niezwłocznie. Upublicznienie treści interpelacji i zapytań nie może być uzależnione od odbycia sesji organu stanowiącego ani od udzielenia przez organ wykonawczy odpowiedzi na nie. Obowiązek publikacji interpelacji i zapytań oraz udzielonych odpowiedzi niewątpliwie wymaga poszanowania ochrony danych osobowych i innych informacji prawnie chronionych. Właściwa publikacja na stronie internetowej treści interpelacji i zapytań wymaga często zatem przeprowadzenia procesu anonimizacji treści dokumentów, co niemożliwe jest w przypadku uprzedniego ich odczytywania podczas sesji rady.

W mojej ocenie brak jest natomiast przeszkód prawnych dla wprowadzenia do porządku obrad sesji rady gminy punktu „interpelacje i zapytania radnych”, w ramach którego przewidziane jest złożenie informacji przez wójta lub osobę przez niego upoważnioną o liczbie złożonych interpelacji i zapytań, ich treści oraz udzielonych na nie odpowiedziach. Taki punkt obrad może mieć jednak charakter wyłącznie informacyjny i sprawozdawczy i nie może stanowić substytutu wywiązywania się z ustawowych obowiązków publikacji treści interpelacji i zapytań oraz odpowiedzi na nie⁴.

Podsumowanie

■ Jakkolwiek rada gminy w statucie może uregulować kwestie związane z interpelacjami i zapytaniami radnych, postanowienia statutu w tym zakresie nie mogą powtarzać ani modyfikować przepisów ustawy o samorządzie gminnym. W szczególności w statucie danej gminy nie można przewidzieć innej niż

³ Zob. rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Wielkopolskiego z 28 listopada 2018 r., KN I.4131.1.618.2018.16, Dz.Urz.Woj.Włkp. 2018 nr 217, poz. 9391; rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Zachodniopomorskiego z 6 grudnia 2018 r., P 1.4131.378.2018. AS, Dz.Urz.Woj.Zach. 2018, nr 217, poz. 5701.

⁴ Tak również: rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Wielkopolskiego z 28 listopada 2018 r., KN I.4131.1.618.2018.16.

pisemna forma wnoszenia tych dokumentów, np. w formie ustnej do protokołu. Nie jest możliwe zarówno uzależnienie skutecznego przedłożenia interpelacji bądź zapytania od odczytania ich na sesji rady, jak też ustanowienie warunku, aby w trakcie sesji udzielane były odpowiedzi na interpelacje i zapytania zgłoszone na poprzednich sesjach.

- Brak jest przeszkód prawnych dla wprowadzenia do porządku obrad sesji rady gminy punktu „interpelacje i zapytania radnych”, w ramach którego przewidziane jest złożenie informacji przez wójta lub osobę przez niego upoważnioną o liczbie złożonych interpelacji i zapytań, ich treści oraz udzielonych na nie odpowiedziach.

Bibliografia

Sitniewski P., *Jawność obrad organów stanowiących – nowe obowiązki samorządów*, „Informacja w Administracji Publicznej” 2019, nr 1.